Bijlage 2 Toelichting en motivering wijzigingen Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Urk 2027

Inleiding
Het college heeft op 3 februari 2026 besloten om de Verordening Sociaal Domein Urk 2024 per 1 januari 2027 in te trekken. Dit betekent dat voor elk gemeentelijk domein verordeningen opgesteld moeten worden die door de gemeenteraad vastgesteld moeten worden. Eén van de verordeningen is de Verordening maatschappelijke ondersteuning. De Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 schrijft voor dat de verordening over verschillende onderwerpen regels moet stellen. In de intitulé van de deze verordening staan de wetsartikelen en de onderwerpen genoemd.

1. Algemeen
Met de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Urk 2027 is geen wijziging van beleid beoogd ten opzichte van de Verordening Sociaal Domein Urk 2024. Dit met uitzondering van een aantal bepalingen die staan genoemd onder punt 3, 4 en 5 van dit overzicht. We maken van de gelegenheid gebruik om deze verordening beter te structureren en aan te vullen op basis van de wet, de rechtspraak en de bestendige uitvoeringspraktijk van de gemeente Urk. Dat biedt onze inwoners rechtszekerheid en bevordert de uniformiteit in de uitvoering. We hebben daar waar de Jeugdwet dat (juridisch) toelaat zoveel mogelijk eenzelfde opbouw van de verordening aangehouden als ook inhoudelijke bepalingen geüniformeerd.

2. Uitleg van woorden en hoofdstukindeling
In deze verordening zijn de begripsbepalingen opgenomen die nodig zijn om de verordening goed te kunnen uitvoeren. We leggen uit wat de gebruikte woorden in de verordening inhouden. Deze verordening heeft een logische hoofdstukverdeling. Dat verhoogt de kenbaarheid voor onze inwoners. In hoofdstuk 2 en 3 staat de hele procedure van melding tot aanvraag uitgebreid beschreven zodat onze inwoners precies weten waar ze aan toe zijn. Ook de Lokale Expert Tafel (LET) is opgenomen (art. 2.3 lid 2). In hoofdstuk 4 zijn de uitgangspunten en voorwaarden uitgewerkt voor de beoordeling of een inwoner een maatwerkvoorziening nodig heeft. Verder zijn de verschillende maatwerkvoorzieningen en de geldende voorwaarden onderverdeeld in hoofdstukken. De strekking hiervan verschilt niet van de Verordening Sociaal Domein Urk 2024.

3. Wijziging gelet op de eigen verantwoordelijkheid van inwoners
We hebben gekozen voor een nieuwe bepaling die het eigen-krachtprincipe van cliënten of huisgenoten weergeeft (art. 5.2 lid 4). Het gaat om een situatie waarin uit zorgvuldig onderzoek en/of een medisch advies duidelijk is geworden dat sprake is (dreigende) overbelasting maar ook dat er reële mogelijkheden zijn om dat te verminderen of op te lossen. We willen voorkomen dat cliënten of huisgenoten onnodig afhankelijk worden van de gemeente Urk. Daarom bepaalt dit lid dat het college niet opnieuw huishoudelijke ondersteuning verstrekt als de cliënt of huisgenoot geen of onvoldoende reële mogelijkheden heeft aangewend. Dat is alleen anders als de cliënt of huisgenoot daar een reden voor had.

4. Wijziging beschermd wonen in de vorm van een safehouse
In deze verordening is een nieuwe bepaling opgenomen over de tijdelijke maatwerkvoorziening beschermd wonen in de vorm van een safehouse (art. 6.6 lid 2). Een inwoner van de gemeente Urk kan daar eenmalig voor in aanmerking komen gedurende een periode van maximaal 12 maanden (art. 6.6 lid 4). Het gaat om inwoners met (ernstige) problemen op meerdere leefgebieden en die na een behandeling voor een verslaving (detox) nog niet in staat zijn om zelfstandig te wonen of weer terug naar hun thuis te gaan. Dit gelet op het risico van wederom terugval. De inwoner die hiervoor in aanmerking wil komen moet dat op tijd melden; tijdens de verslavingsbehandeling (art. 6.6 lid 3). Ook moet duidelijk zijn dat de (regie)behandelaar verblijf in een safehouse noodzakelijk vindt. Het college doet dan onderzoek. Gelet op de problematiek ligt het voor de hand dat zo'n situatie wordt besproken in de LET.

5. Wijziging hoogte persoonsgebonden budget sociaal netwerk en niet professionals

In de verordening moet de pgb-systematiek zijn opgenomen (art. 2.1.3 lid 2 onder b Wmo 2015). Dat wil zeggen hoe de hoogte van een pgb wordt vastgesteld. Voor personen uit het sociaal netwerk of zij die geen professional zijn geldt thans het tarief volgens de cao VVT (ongeveer € 26,99 per uur). Dit op basis van een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep (CRvB) in 2023 op grond van de Wmo 2015. In 2025 deed de CRvB uitspraak op grond van de Jeugdwet. Die uitspraak ging over de vraag of de hoogte van pgb op grond van de Jeugdwet dat wordt besteed aan het sociaal netwerk het Wettelijk minimum uurloon (WML) mag zijn. De CRvB oordeelde dat het is toegestaan. De CRvB oordeelde verder dat dit ook voor de Wmo 2015 is toegestaan, en kwam daarmee terug op de uitspraak uit 2023 (zie hiervoor). We willen voor de Jeugd en Wmo aansluiten op de CRvB-uitspraak uit 2025. Wij vinden dat dit meer recht doet aan het verschil in hoogte van het pgb tussen professionals en niet-professionals. Het huidige gehanteerde cao VVT-tarief volgens de hoogste periodiek sluit immers aan op het werk van een professional. Voor personen uit het sociaal netwerk zou zelfs een hoger uurtarief kunnen gelden dan voor professionals die vergelijkbaar werk verrichten. Dat is onwenselijk. Het huidige pgb-bedrag is ongeveer € 26,99 per uur en het bruto WML-uurloon voor iemand van 21 jaar of ouder is € 14,99. We zijn in sommige gevallen verplicht het pgb op basis van het WML verhogen met een nog nader te bepalen percentage. De reden heeft te maken met het wetsvoorstel Aanpassing Regeling dienstverlening aan huis (RDAH). De Eerste Kamer heeft het wetsvoorstel op 22 september 2026 aangenomen. Het wetsvoorstel houdt, kort gezegd, in dat mensen met een arbeidsovereenkomst die 3 dagen of minder per week pgb-werkzaamheden uitvoeren werkgeverslasten moeten gaan betalen. Zij krijgen dan onder meer recht op een WW-uitkering en genieten ontslagbescherming. Het betekent echter dat het WML niet altijd voldoende is om daaruit de verplichte werkgeverslasten te kunnen voldoen; dat moet per situatie worden berekend. We doen op dit moment onderzoek hoe hoog het percentage moet zijn. In het kader van de rechtszekerheid van onze inwoners hebben we wel opgenomen dat werkgeverslasten onderdeel zijn van het pgb (art. 7.7 lid 1 onder a).

6. Regels over bestrijding misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet

In hoofdstuk 12 van deze verordening is uitgeschreven wat de taken en bevoegdheden zijn van het college in het kader van deze wettelijke opdracht. Voor inwoners, aanbieders en personen aan wie het pgb wordt besteed geeft dit duidelijkheid over hoe dat wordt gedaan. Daarbij geldt ook dat het college uitleg moet geven over de rechten en plichten en de gevolgen als inwoners zich daar niet aan houden (art. 12.2). De strekking van dit hoofdstuk komt overeen met de Verordening Sociaal Domein Urk 2024 en de bestendige uitvoeringspraktijk.

7. Wijziging betaling persoonsgebonden budget en tijdelijk stoppen maatwerkvoorziening

Om kwetsbare inwoners te beschermen maar ook om te voorkomen dat de middelen niet worden besteed waarvoor ze zijn bedoeld, is in deze verordening opgenomen dat het college kan zorgen dat het pgb nog niet wordt uitbetaald. Het college kan het pgb nog niet overmaken naar de Sociale verzekeringsbank (SVB) of vragen of de SVB de declaraties tijdelijk niet uitbetaald (art. 12.4 en 12.5). Dat mag niet langer dan 13 weken duren en alleen als er een sterk vermoeden is dat verplichtingen niet worden nagekomen. Ook de maatwerkvoorziening (in natura) kan tijdelijk stoppen voor eenzelfde termijn vanwege dezelfde reden (art. 12.6). Tijdens de periode doet het college of de toezichthouder een onderzoek.

8. Implementatie bijdrage in de kosten (abonnementstarief)

In Verordening Sociaal Domein Urk 2024 staat dat inwoners een eigen bijdrage betalen voor maatwerkvoorzieningen al dan niet in de vorm van een pgb (art. 6.5). Het gaat om het abonnementstarief In de praktijk is het zo dat deze eigen bijdrage thans alleen wordt gevraagd bij huishoudelijke ondersteuning. Dat willen we met ingang van 1 januari 2027 veranderen door

volledig uitvoering te geven aan wat de verordening voorschrijft. We houden daarbij rekening met de rechtszekerheid van onze inwoners door het hanteren van een overgangstermijn. Momenteel onderzoeken we ook of er maatwerkvoorzieningen zijn waar geen eigen bijdrage voor hoeft te worden gevraagd. Bijvoorbeeld begeleiding in de vorm van een waakvlamcontact. Die uitzondering(en) komt dan nog in deze verordening te staan.

9. Wetswijziging Wmo 2015

We houden rekening met de Verzamelwet gegevensverwerking VWS II.b waarmee artikel 2.4.1 Wmo 2015 wijzigt (art. 13.3). De Eerste Kamer heeft het wetsvoorstel op 23 juni 2026 aangenomen. We verwachten dat het wetsvoorstel op 1 januari 2027 in werking zal treden. Het huidige artikel 2.4.1 Wmo 2015 bepaalt dat het college van de inwoner geld mag terugvragen als hij/zij opzettelijk niet de juiste informatie heeft gegeven maar ook van degene die daaraan opzettelijk zijn/haar medewerking heeft verleend. Er geldt een dubbele opzetvereiste. Dat verandert met de Verzamelwet gegevensverwerking VWS II.b. Het college kan van een aanbieder of degene aan wie het pgb wordt besteed geld terugvragen zonder dat sprake is van een opzetvereiste. Het opzetvereiste blijft wel van toepassing als het college het geld wil terugvragen van de inwoner.

10. Ingangsdatum beleid

De Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Urk 2027 gaat in op 1 januari 2027 en is ook van toepassing op aanvragen waarop het college beslist vanaf 1 januari 2027.